

فرزندم عذرخواهی نمی‌کند

سوال: من مادر کودکی ۵ ساله هستم که اصلاً معذرت‌خواهی را قبول نمی‌کند و وقتی رفتارهایش باعث بروز مشکلاتی می‌شود نمی‌خواهد اشتباه خود را بپذیرد. آیا باید او را مجبور کنم تا معذرت‌خواهی کند؟

ناگهان انجام می‌دهند چنان هول و دستپاچه می‌شوند که نمی‌توانند از این کلمات استفاده کنند و گاهی نیز دوست ندارند اشتباه خود را به گردن بگیرند. یا احساس می‌کنند که واقعاً حق با خودشان است. گاهی هم از عکس‌العمل مادر و پدر یا دوست خود می‌ترسند که نمی‌توانند عذرخواهی کنند.

به هر حال وقتی فرزندتان کار نادرستی انجام می‌دهد یا کسی را کتک می‌زند و اذیت می‌کند معذرت‌خواهی ساده کافی نیست و باید به او یاد دهید که کتک زدن و آزار دادن دیگران اصولاً درست نیست و اجازه ندارد مثلاً اگر کودک دیگر دوست ندارد در بازی با او شرکت کند، او را بزند و یا وسایل بازی او را به هم بریزد، بلکه باید به او بگویید که بدرفتاری خود را بپذیرد و تا حد ممکن کار را به درستی انجام دهد. مثلاً به دوستش کمک کند تا مجدداً اسباب‌بازی‌هایش را مرتب کند. در ضمن بهتر است از کودک دلیل رفتارش را بپرسید و حتی اگر توجیه او هم درست نیست به او گوش کنید. این گوش دادن نوعی احترام به کودک است که بدانند اگر در دفعات دیگر دلیل رفتارش را به شما بگوید او را مورد آزار قرار نمی‌دهید و صبر و حوصله قبل از انجام خطا را نیز یاد می‌گیرد. **الگو بودن** شما نیز بسیار مهم است. اگر شما نیز در هنگام انجام رفتاری مثل تنه زدن به دیگری و یا عصبانی شدن و غیره در جلوی کودک از طرف مقابل عذرخواهی کنید و رفتار نادرست خود را بپذیرید، کودک نیز از شما الگو می‌گیرد. در هر صورت تربیت فرزندتان و کسب مهارت‌های اجتماعی حوصله می‌خواهد که امیدوارم شما نیز موفق باشید.

پاسخ: سلام به مادر عزیز. سؤال خوبی را مطرح کردید. خوب، معمولاً از جمله مهارت‌های اجتماعی در این سن، یادگیری کلمات مؤدبانه مثل: لطفاً، متشکرم، ببخشید و معذرت می‌خواهم و مانند اینها، است. کودکان باید یاد بگیرند که وقتی رفتار محبت‌آمیز و خوبی برایشان انجام می‌شود، سعی کنند از کلمات مؤدبانه استفاده کنند و همین‌طور، وقتی رفتار بدی از آن‌ها سر می‌زند، که باعث ناراحتی و آزار دیگر افراد می‌شود، بپذیرند که رفتارشان درست نبوده و یا حداقل معذرت‌خواهی کنند. اما به کارگیری زور درست نیست. همان‌طور که در مورد فرزند شما اتفاق افتاده، گاهی کار به این راحتی هم پیش نمی‌رود، یعنی ممکن است کودکی که مثلاً دوستش را آزرده به سختی به گفتن عبارت ببخشید و یا معذرت می‌خواهم تن می‌دهد و از حالت چهره او کاملاً مشخص است که از کارش پشیمان نیست و پیش خودش ممکن است فکر کند که کار اشتباهی را انجام نداده است. از آنجا که کودکان این سن هنوز خودمخوّر هستند و به خواسته‌های دیگران توجه ندارند، گاهی یکدیگر را می‌زنند و اسباب‌بازی‌های یکدیگر را می‌گیرند و یا حرف‌های بدی می‌زنند. در این شرایط بزرگترها آن‌ها را مجبور به معذرت‌خواهی می‌کنند. به شما

مادر عزیز یادآور می‌شوم که نباید فرزندتان را مجبور به معذرت‌خواهی کنید، بلکه بهتر است برای **حد و حدودی** را در نظر بگیرید تا کودک رفتارش را کنترل کند. زیرا در این حالت یک معذرت‌خواهی ساده گاهی نمی‌تواند کار خطا را جبران کند. بلکه باید به کودک‌تان یاد دهید که رفتار درستی را با دیگران داشته باشد و از روش‌های دیگری مشکل خودش را حل کند. البته معذرت‌خواهی بدون اجبار که کودک به نوعی به تأثیر کار خود بر دیگران و نه به دلیل رفتار ناشایست خود پی ببرد همیشه بهتر از معذرت‌خواهی به زور و اجبار است. ضمناً باید دانست که گاهی نیز کودکان از کاری که

